

А. С. Загайчук, І. І. Калантиренко

Водних проблем і меліорації Інститут НААНУ

ВОДНИХ ПРОБЛЕМ І МЕЛІОРАЦІЇ Інститут НААНУ – науково-дослідна установа, що вивчає проблеми гідротехніки та меліорації. Засн. 1930 у Харкові на базі Пд. (Одеса) та Пн. (Київ) крайових меліорат. організацій як НДІ с.-г. меліорацій, від 1935 – Укр. НДІ гідротехніки і меліорації, від 1992 – Інститут гідротехніки і меліорації, від 2011 – сучасна назва. Від 1931 до 1941 діяв в Одесі, від 1944 – у Києві. В структурі Інституту – Крим. філія (Сімферополь) та її дослідне госп-во у с. Желябівка Нижньогір. р-ну (АР Крим), Кам'янсько-Дніпров. (Запоріз. обл.) та Сарнен. (Рівнен. обл.) дослідні станції, Сульське дослідне поле у с. Ведмеже Ромен. р-ну Сум. обл., Центр. н.-д. лаб. з якості води та ґрунтів у с. Гора Бориспіль. р-ну Київ. обл., Крим. наук.-вироб. підприємство з мікрозрошення у с. П'ятихатка Красногвардій. р-ну. Основні напрями наук. досліджень: проблеми гідротехніки, зрошування й осушування земель, меліорат. гідрології, екології, утилізації стічних вод, механізації меліорат. робіт; розроблення конструкцій меліорат. систем і дощувал. техніки, систем с.-г. водопостачання, технологій збірного залізобетону, методів застосування полімер. матеріалів у меліорат. буд-ві, автоматизації технол. процесів водорозподілу на меліорат. системах, оцінки агрометеорол. ресурсів та обґрунтування технологій рац. застосування останніх. Фахівці Інституту виконують комплекс робіт з проектування, будівництва та обслуговування систем мікрозрошення, розробляють інтенсивні технології вирощування овочевих, ягід., плодкових культур та винограду при краплинному зрошенні. Вони обґрунтували норми водоспоживання с.-г. культур і на їхній основі створили

біоклімат. метод розрахунку сумар. випаровування, рац. поливні режими для проектування зрошення, вимоги до якості поливних вод і методу їхньої іригац. оцінки; розробили автоматиз. інформ.-дорадчу систему оператив. планування поливів з використанням ЕОМ, конструкції закритих зрошувал. систем та арматури для стабілізації гідравліч. режиму в закритій мережі, конструкції протифільтрац. облицювань зрошувал. каналів; запропонували двостороннє регулювання водного режиму ґрунтів шляхом поєднання осушення з додатковим зволоженням або зрошенням у сухі періоди вегетацій. сезону, прийоми меліорації солонців, технології використання для зрошення стічних і природ. вод з підвищеною мінералізацією. Важливим досягненням стало запровадження дощування як осн. способу поливу і розроблення дощувал. техніки, створення конструкцій і технологій будівництва систем мікрозрошення багаторіч. насаджень, овочевих і тех. культур з подачею дозованих поливних норм безпосередньо у зону кореневої системи, розроблення інтенсивних технологій вирощування с.-г. культур при мікрозрошенні. В Інституті працюють 13 д-рів і 50 канд. н. Серед відомих науковців – [С. Алпатьєв](#), [П. Коваленко](#), [М. Настенко](#), [В. Остапчик](#), [М. Ромащенко](#), [О. Собко](#), [Д. Сьомаш](#), [М. Тюленєв](#), [П. Хоружий](#), [Т. Хруськова](#), [А. Янголь](#). Інститут видає міжвідом. темат. наук. зб. «Меліорація і водне господарство». Перший дир. – Д. Арансон (1930–32), нині – М. Яцюк.

Рекомендована література

1. Калантиренко І. І., Загайчук А. С. Інститут гідротехніки і меліорації: Заснування, розвиток та найважливіші наукові досягнення за 75 років. К., 2004.

Бібліографічний опис:

Водних проблем і меліорації Інститут НААНУ / А. С. Загайчук, І. І. Калантиренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-29518>. – Останнє поновлення : 31 січ. 2024.

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).